

Тіщенко К.С.,
старший лаборант кафедри музичного
мистецтва, ВП «МФКНУКіМ», м. Миколаїв

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ БІБЛІОТЕЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВАННЯ

В сучасному середовищі важко вигадати нові форми роботи з читачами, та їх можна запозичити з інших сфер. Так бібліотека, виконуючи виховну функцію, включається в освітній процес.

Превентивне виховання особистості – це ряд заходів, які спрямовані на досягнення максимально позитивного ефекту в процесі соціалізації дитини, запобіганню впливу негативних факторів шляхом ранньої діагностики проблем емоційного, психологічного, фізичного плану.

Основне направлення превентивного виховання збігаються з направленістю бібліотечного обслуговування:

- формування навичок здорового способу життя;
- правове виховання;
- формування позитивних якостей особистості;
- морально-естетичне виховання.

Бібліотечний осередок стає перехідним етапом від дитячого садка до шкільної лави. Сучасна бібліотека – це бібліотека «без кордонів». Здатність виходити за межі комфортної зони та привчати у ранньому шкільному віці дитину до книги – справжній талант бібліотечних працівників.

Дослідники в галузі педагогіки, А.С. Макаренко, С.Т. Шацький сформували і займались розвитком основних принципів, форм і методів роботи з важковиховуваними дітьми.

Колектив, що має виховну спрямованість, за А.С. Макаренко містить наступні ознаки:

- чітко визначену спільну ціль, зрозумілу усім учасникам. при вихованні проблемних дітей головна увага приділяється формуванню конкретних задач, одні з яких дитина може виконати одразу інші довгострокові.

- відчуття захищеності. для розкриття внутрішніх страхів необхідно знаходитись у безпечному оточенні. проблема з якою зустрічаються кожен 2 школяр і яку може вирішити бібліотека.

- соціалізація або зв'язок дитячого колективу з іншими членами суспільства. для дитини важливо відчувати себе необхідною ланкою якогось процесу, це впливає на формування її соціальної відповідальності.

- вихователь є центром і двигуном всього колективу. у випадку інноваційної роботи, цю роль бере на себе бібліотекар, що має креативне бачення і світосприйняття, може вільно спілкуватись з дітьми.

В.Н. Сорока-Росинський сформував принципи нової поведінки, що спрямована на превентивні засади:

1. Перехід від примусу до принципу добровільності. Нажаль, у на час більшість людей нехтують бібліотекою, це передається дітям. Перше знайомство з цим закладом відбувається лише 1 вересня, але воно не передає всієї глибини необхідності відвідування бібліотек. Заохочення спочатку до візитів у бібліотеку, потім до активної участі та читанню книг може проходити у якості системи бонусів, які надає бібліотека.

2. Постановка мети для кожного і для всіх. Знаходячись в одному просторі діти можуть формуватися по-різному, маючи одну мету на всіх, вони шукатимуть нових методів її втілення.

3. Навчання – головна зброя перевиховання. Лише освічене суспільство здатне обійти негативні чинники.

Система заходів, які проводять бібліотечні установи містять: тижні права, здоров'я, тренінги з розвитку особистості, масові заходи тощо.

Інноваційними у цьому векторі мають стати підходи до подачі інформації. За статистикою, монолог (бібліографічний огляд, опис виставки, як класичні форми роботи) є ефективним не більш ніж у 60% у випадку зацікавленої аудиторії. Для активізації дітей потрібен діалог з елементами гри.

Рольова гра, у якості інтерактивного методу може використовуватись бібліотекарем для ранньої діагностики емоційного стану маленьких читачів. Образна передача емоцій допомагає розкрити внутрішні переживання та страхи.

«Бібліотека майбутнього» має можливість спілкування з читачами дистанційно за допомогою веб-ресурсів, мережі Інтернет. Оперативність, можливість користуватись необхідною інформацією у будь який час стає пріоритетним фактором.

Бібліотека повинна зруйнувати стереотип тихого місця. Виходячи на новий рівень мобільного обслуговування, вона може обслуговувати читачів у гнучкому графіку та будь де. «Перевернуте навчання» (активне) служитиме фундаментом для формування нових інтересів молоді.

Рекламне забезпечення та пропаганда у соцмережах. Швидкісний потік інформації, що отримує покоління Z, формує короткострокову пам'ять споживачів: вони швидко забувають про необхідність звертатись до інших ресурсів окрім вже відомих. Використання мультимедійного обладнання сприяє збільшенню попиту.

Створення бібліотечного осередку не в якості окремого структурного підрозділу, а його залучення до загальноосвітнього процесу, сприятиме популяризації бібліотеки. Дитячі, юнацькі, шкільні бібліотеки мають усі необхідні умови, щоб конкурувати з додатковими послугами освітнього процесу. Суспільство погоджується витратити кошти для поглибленого навчання своїх нащадків. Репетитори, зайняття після уроків, усе це існує у освітній системі. Але за наявності бібліотекаря-вихователя можна створити клуби за інтересами. Такі організації повинні діяти при шкільних бібліотеках та нести не лише освітню, але і пізнавальну функції. Одним із факторів, що

включає превентивне виховання є запобігання впливу зовнішнього шкідливого середовища на дитину. Свого роду «ізоляція» особистості від впливу «вулиці».

Для підлітків, бібліотека має стати джерелом таємного знання. Цікавий метод– інтелектуальні загадки по типу «секретних кімнат». Постановка проблемного питання перед прочитанням твору, пошук схованого сенсу поглибить інтерес до літератури. У якості проведення одного з видів масових заходів на базі бібліотеки можна організувати квест з логічними завданнями та ланцюгом загадок.

Зміна робочих зон, сприятиме активізації мозкової діяльності, фіксація уваги при викладанні схожого матеріалу на заняттях та у приміщенні бібліотеки поглиблює ефект пам'яті, допомагає засвоювати інформацію різнопланово.

Самоосвіта, як фактор самостійного вибору втілюється через перегляд бібліотечних фондів, аналіз наявної інформації та одночасно дозволяє рухатись самостійно обираючи вектор досліджень надає свободу вибору.

Так, залучаючи інноваційні методи, які використовуються у різних напрямках діяльності: розважальній та освітній сферах, бібліотека може створити простір для превентивного виховання, для збільшення попиту до своїх послуг та удосконалення системи бібліотечного обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Макаренко А. С. Методика виховання / А. С. Макаренко // Тво-ри : у 7 т. — К., 1954. — Т. 5. — С. 97 —119.
 2. Практическая психодиагностика. Методики и тесты : учеб. пособие / ред.-сост. Райгородский Д. Я. – Самара : Бахрах, 2000. – 672 с.
- Соціальна робота: технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. Капської А. Й. — К. : Центр навч. л-ри, 2004. —352 с.

Фастовець О.О.,

к.пед.н., доцент кафедри туризму,
Національний університет фізичного
виховання та спорту України, Київ

ТУРИЗМ ДО ОБ'ЄКТІВ СПАДЩИНИ ЯК ІНІЦІАТИВА РОКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ В ЄВРОПІ

Оголошення Ради Європи 2018 р. як «Європейський рік культурної спадщини», обумовило значну увагу до представлення різноманітності культурної спадщини та її значення у формуванні відчуття загальної ідентичності та майбутнього Європи. Метою основних заходів стало підвищення усвідомлення про соціальну та економічну важливість культурної